

D O M

afsagt den 11. december 2008 af Vestre Landsrets 4. afdeling
(dommerne Sigrid Ballund, Eva Staal og Jonas Tei (kst.)) i
ankesag

V.L. B-1727-07

Praktiserende Dyrlægers Arbejdsgiverforening
som mandatar for
Tvingstrup-Søvind Dyrlægerne I/S
(advokat Morten Langer, København)
mod

Part A

(advokat Carsten Fode v/ Advokatfuldmægtig
, Århus).

Retten i Horsens har den 1. november 2007 afsagt dom i 1.
instans (BS 55-1077/05).

For landsretten har appellanten, Praktiserende Dyrlægers Ar-
bejdsgiverforening som mandatar for Tvingstrup-Søvind Dyrlæ-
gerne I/S (i det følgende interessentskabet), gentaget på-
standene 1-3 for byretten.

Indstævnte, Part A, har påstået stadfæstelse
af byrettens dom for så vidt angår appellantens påstande 1-
3. Indstævnte har gentaget sin principale og subsidiære på-
stand til selvstændig dom vedrørende konkurrenceklausulen i
interessentskabskontraktens § 22.

Part A har for landsretten nedlagt påstand om, at interessentskabet til Part A skal betale 622.728,67 kr. med rente fra den 1. oktober 2005, subsidiært fra sagens anlæg den 11. juli 2006.

Interessentskabet har påstået frifindelse over for indstævntes påstande til selvstændig dom.

Beløbet på 622.728,67 kr. fremkommer ved, at der for landsretten opgørelsesmæssigt er enighed mellem parterne om et beløb på 392.562,00 kr., som interessentskabet ikke har betalt til Part A på grund af parternes uenighed om overtrædelse af konkurrenceklausulen. Hertil kommer beløbet for goodwill på 230.166,67 kr.

Parterne er enige om, at goodwill skal beregnes i overensstemmelse med dyrlægeforeningens model og ikke efter bestemmelserne i interessentskabskontrakten. Der er enighed om beregningerne af de enkelte poster i støttebilag I "Beregning af goodwill", og uenigheden drejer sig således alene om, hvorvidt der skal regnes med 4,50 eller 4,00 antal fuldtidsdyrlæger, og om der skal ske fradrag for frasalget af svinedelen den 1. januar 2005.

Landsretten har den 17. april 2008 tilladt interessentskabet at fremsætte et anbringende om, at konkurrenceklausulen også omfatter ansættelsesforhold.

Det er oplyst, at Part A efter kendelsen opsigde sit ansættelsesforhold i Pet-Vet.dk ApS til fratræden med det opsigelsesvarsel, der er fastsat i ansættelseskontrakten, for ikke at komme til at misligholde sin ansættelse i Pet-Vet.dk ApS.

Det fremgår af ansættelsesbrevet mellem **Part A** og Pet-Vet, at ordet "dyrlæge" og "chefdyrlæge" foran **Vidne 2's** navn er overstreget.

Velkomstbilledet på Pet-Vets hjemmeside fra den 7. november 2005 viser det fastnettelefonnummer og mobiltelefonnummer, som vagthavende dyrlæge **Part A** kan træffes på.

Efter en detailtegning fra et landinspektørfirma af 5. november 2008 ligger hovedparten af ejendommen Viborgvej 42 i Tørring inden for grænsen på 25 km.

Person 1 har supplerende forklaret, at **Part A** ifølge interessentskabskontrakten efter sin udtræden ikke måtte betjene nogen kunder inden for en radius af 25 km. Heste bliver vaccineret mod influenza, hvis de deltager i stævner. Hun har taget kopi af nogle hestevaccinationskort, som hun har set. Det ene viser, at **Part A** har vaccineret en hest tilhørende **Person 8**, der tidligere var kunde i interessentskabet. **Part A** har også vaccineret en hest, der var opstillet på Ponygården i Stensballe. Røntgenfotografier af heste opbevares i dag digitalt. Hun har set to cd-rommer, der viser, at **Part A** inden for området har røntgenfotograferet to heste i forbindelse med salg. Interessentskabet har efter hendes opfattelse mistet kontakten til de 24 tidligere kunder, som var på den liste, som **Part A** fremlagde i forbindelse med, at han ønskede at overtage kunderne. Hun kan se i deres kundekartotek, at interessentskabet ikke har betjent disse kunder siden 1. oktober 2005. De pågældende 24 kunder havde været kunder i interessentskabet i mange år. I 2004 var interessentskabets omsætning med disse kunder omkring 500.000

kr. Hun har kendskab til 5 heste inden for området, som **Part A** har været ude hos, og som han har henvist til An-sager Dyrehospital. Hun har ligeledes kendskab til, at **Part A** har behandlet heste hos tidligere kunder uden for området, hvor omsætningen havde været på mere end 50.000 kr. Det drejer sig om Vejle Rideklub, Fredericia Rideskole og hestehandler **Vidne 11**. Kunderne retter henvendelse til en dyrlæge, når der er behov for dyrlægeassistance, og der er ikke tradition for, at en dyrlæge uopfordret kontakter kunderne. Interessentskabet har derfor ikke kontaktet de tidligere kunder og spurgt, hvorfor de ikke længere er kunde.

Person 2 har supplerende forklaret, at **Vidne 1** efter opgørelsen af goodwill-andelen fremsatte ønske om at overtage svinedelen. Det var **Vidne 12 (tidl. Person 5)**, der beregnede værdien af svinedelen. De var 4 dyrlæger i in-teressentskabet, da **Vidne 1** udtrådte. Der var ikke uenighed om, at de ved goodwillberegningen skulle regne med 4,5 fuldtidsdyrlæger. Det var en fordel for de tilbageværen-de 3 indehavere, at der blev regnet med 4,5 i stedet for 4 fuldtidsdyrlæger. Efter frasalget af svinedelen, blev omsæt-ningen mindre. Der blev ansat en fuldtidsassistent i forbin-delse med **Vidne 1's** udtræden. Det beløb, som **Vidne 1** betalte for svinedelen, blev delt mellem de tilba-geværende interessenter. Rigtigt mange dyrlæger arbejder som selvstændige i egen praksis eller i interessentskabs- eller selskabsform. Der er meget udkørende arbejde, fordi landmæn-denes dyr ikke kan komme til konsultationen. Der kræves au-torisation fra Fødevaredirektoratet for at kunne behandle dyr. I det øjeblik man har sin autorisation, kan man nedsæt-te sig som dyrlæge, og det kræves ikke, at man forinden har arbejdet i en assistentstilling. En dyrlægeassistent behøver

ikke at deltage i en vagtordning. En vagtdyrlæge kan uden at overtræde dyreværnsloven henvise en kunde til en anden vagtdyrlæge.

Part A har supplerende forklaret, at han op-sagde sin stilling hos Pet-Vet til fratræden den 1. februar 2009 for det tilfælde, at appellanterne får medhold i deres påstand om, at han ikke må være ansat dyrlæge i Tørring. Han er ikke længere dyrlæge for en rideskole og to hestehandlere. I byretten forklarede han, at han havde været ansat på rideskolen og hos hestehandlerne, og byrettens gengivelse af, at han var ansat er derfor forkert. Da han fratrådte interessentskabet, blev han kontaktet af de pågældende kunder, der spurgte, om han ville fortsætte. Efter kort tid overgik de pågældende kunder til Pet-Vet, hvorefter kunderne blev betjent af Pet-Vets dyrlæger. Han har ikke haft noget imod at være ansat dyrlæge i stedet for selvstændig. Han har fra starten været timelønnet og har ikke på noget tidspunkt fået den faste månedsløn, som er angivet i ansættelseskontrakten. Han blev timeaflønnet, fordi det var en nystartet virksomhed, og der var ikke så meget at lave i begyndelsen. Han har ikke på noget tidspunkt fået bonus eller andel i overskud. Det er rigtigt, som angivet i byrettens dom, at det er ham, der har "lagt de fleste vagter i Tørring," og der skulle ikke have stået "langt de fleste vagter". Det betød, at vagterne udgik fra Tørring. Konkurrenceklausulen giver problemer i forhold til dyreværnsloven og dyrlægeløftet, hvis det er sådan, at han ikke må virke som dyrlæge i området. En dyrlæge må således ikke afslå at behandle et dyr, f.eks. fordi kunden skylder penge. Vaccinationskort anvendes i hele den vestlige verden. Vaccinationskortet følger hestens pas. Man er nødt til at have hele passet for at kunne se, hvor hesten er opstaldet. Det er ikke ham, der har vaccineret de

pågældende heste, for han ville have sat labels fra vaccineflasken ind på kortet, men der er tale om, at han har overført vaccinationsoplysningen fra vaccinationsattesten til vaccinationskortet. Man er nødt til at have fakturaen eller journaludskriften for at kunne se, hvem der har vaccineret hestene. Hans håndskrift er på de to cd-rommer, og det er ham, der har foretaget røntgenundersøgelserne. **Hest 1** er røntgenfotograferet i Egtved, hvor den var opstaldet.

Hest 1 ejes af **Person 9**. Han ved ikke, hvor **Person 9** boede i 2006. Den anden hest, **Hest 2**, er blevet røntgenfotograferet i Skanderborg på et tidspunkt, hvor han troede, at byrettens dom var endelig. Vedrørende de 5 heste, som han skulle have henvist til Ansager Dyrehospital, kan han have henvist **Person 10's** hest, hvorimod de 4 andre heste er henvist af **Vidne 4** eller en anden dyrlæge i Pet-Vet, fordi de havde operationskrævende sygdomme.

Person 11 har vist nok været kunde i interessentskabet, hvorimod de 4 andre hesteejere ikke har været kunder.

Han har stadig den aftale med Pet-Vet, at han skal køre vest for Tørring uden for 25-km området. I dag anvender dyrlæger mange penge på markedsføring på nettet og andre steder.

Interessentskabets hesteomsætning havde været nedadgående, før han udtrådte. Han kan ikke udtale sig om, hvorvidt omsætningsnedgangen efter hans udtræden havde noget med ham at gøre. Han kender Vejle Rideklub, Fredericia Rideskole og hestehandler **Vidne 11**, og han arbejdede med heste herfra, mens han var i interessentskabet. Efter 1. oktober 2005 havde han ikke adgang til interessentskabets regnskaber, og han har derfor ikke kendskab til omsætningen med de pågældende kunder. Under forhandlingerne om hans mulighed for at overtage nogle hestekunder fremgik den anslåede omsætning

med de pågældende kunder på listen. Han kan ikke huske, hvad cirkaomsætningen med **Vidne 11** var angivet med på listen, men han vil mene, at den var på omkring 10-15.000 kr. om året. Han har ikke betjent nogen af de 24 kunder efter sommerferien i år. **Person 12** har han kun betjent i Taulov. I oktober-november 2005 var der ikke så meget at lave, og han var omhyggelig med at køre uden for området. Han kan ikke svare på, om der har været dyrlægebesøg inden for området de første måneder, hvor der ikke var andre dyrlæger hos Pet-Vet. Han har kun besøgt de pågældende kunder på vagtbesøg, når der var tale om noget akut for ikke at krænke dyreværnsloven, og han har ikke i øvrigt betjent kunderne. Byrettens gengivelse af hans forklaring, hvor der står, at "Han har været hos en væsentlig del af de kunder, der er på listen over dem, som han ønskede at overtage..." skal forstås på denne måde.

Vidne 13 har forklaret, at han har været formand for PDA. Han har været involveret i PDA i 10-12 år og været formand i 7 år. Både den tidligere interessentskabskontraktformular og den nye er paradigmer, som foreningen anbefalede/anbefaler medlemmerne at anvende. Det nye paradigme ligger frit fremme på nettet. Alle dyrlæger kan ringe til PDA's jurist og bede om vejledning. Hvis der opstår uenighed mellem medlemmer, kan de bede om vejledning til løsning af problemet hos PDA. En dyrlæge skal være autoriseret for at virke som dyrlæge. For kunden er der ingen forskel på, om det er en ansat dyrlæge eller en selvstændig dyrlæge, der behandler et dyr. I moderne praksis er der ofte tale om specialisering mellem dyrlægerne. En konkurrenceklausul er en helt afgørende forudsætning for at bevare værdien af en praksis med flere dyrlæger. Både den selvstændige og den ansatte dyrlæge opnår et kundeforhold, og ved udtræ-

den eller fratræden vil dyrlægen kunne tage klientellet med, hvis der ikke er en konkurrenceklausul. Konkurrenceklausulerne i interessentskabskontrakterne er mere omfattende end i ansættelseskontrakterne. Det er sædvanligt, at indehaverne har bundet hinanden op i mange år og over store afstande for at sikre værdien af praksis. Det betyder noget for kundere-lationerne, hvor lang tid dyrlægen har været med i praksis, hvorimod det ikke betyder så meget, om der er tale om en an-sat dyrlæge eller en indehaver. Det har aldrig fra forenin-gens side været meningen, at klausulen kun skulle gælde ved etablering af selvstændig virksomhed, for konkurrenceklausu-len skulle sikre, at en udtrædende dyrlæge ikke kunne tage klienter med. PDA har aldrig givet udtryk for, at klausulen ikke skulle gælde ved ansættelse. Ansættelseskontrakter med et medlem af Den Danske Dyrlægeforening skal sendes ind til godkendelse for at sikre, at ansættelsen er i overensstem-melse med foreningens principper. Den Danske Dyrlægeforening har en høj organisationsprocent. Ved indsendelsen kontrolle-res det ikke, om ansættelsen strider mod f.eks. en tidligere ansættelses- eller interessentskabskontrakt. Organisationen ser alene på, om ansættelseskontrakten er i overensstemmelse med principperne i overenskomsten.

Vidne 12 har forklaret, at han har været medlem af dyrlægeforeningens praksisudvalg, hvori han har været formand i en periode. Han er nu praktiserende dyrlæge i Aars. Udvalgets primære opgave er at vurdere en dyrlægeprak-sis, herunder dens goodwill, i forbindelse med handler. I forbindelse med goodwillopgørelsen opereres der med begrebet "fuldtidsdyrlæger" fordi en partner/indehaver typisk arbej-der mere end en ansat dyrlæge. Der er ikke en bestemt norm for hvor meget mere i forhold til 37 timer en partner arbej-der i forhold til en ansat dyrlæge. Der sker typisk en regu-

lering, hvis en dyrlæge har tjent mere end 800.000-900.000 kr. om året ud fra den betragtning, at så må dyrlægen have arbejdet meget. Han kan i dag ikke præcist huske tallene, herunder om der var tale om brutto eller nettoindtjening. En dyrlæge tjener på sit honorar og kun i begrænset omfang på medicin. Man har været oppe på faktor 1,2 pr. dyrlæge i forbindelse med en regulering. Efter hans vurdering er faktor 4,5 ikke urealistisk, hvis der har været 4 ejere i et interessentskab. Hvis medlemmerne ikke selv har regnet med en faktor i et oplæg til goodwillberegning, kan foreningen godt rejse spørgsmålet - hvis goodwillbeløbet ser "forkert" ud - om der ikke skal ske en regulering efter "fuldtidsdyrlægebegrebet". Der er tale om en dialog, for der skal tages hensyn til både sælger og køber. Der anvendes et skema ved beregningen af goodwill. Der skal ske fradrag, hvis dyrlægen lige har mistet en stor klient, eller hvis en del af praksis er solgt fra.

Vidne 2 har supplerende forklaret, at der i dag er 5 dyrlæger i Pet-Vet. Selskabet er stadig i en god udvikling primært på hestesiden. Han er stadig leder og indehaver af selskabet. En del af selskabets succes skyldes investering i udstyr, som de store kunder har værdsat. Der køres primært ud til planlagte opgaver og ikke til akut syge dyr. Han kan ikke anslå den procentvise fordeling mellem akutte opgaver og planlagte opgaver. Kunderne kan ikke være sikre på, at det altid er den samme dyrlæge, der kommer. Som følge af dyrlægeløftet skal en dyrlæge altid behandle et sygt dyr, og som følge af vagtsamarbejdet er man forpligtet til at udføre de opgaver, der kommer på vagten. Han er fortsat tilknyttet **Person 11** Dyrehospital, der er Danmarks største hestehospital, men nu to dage om ugen. Der er flere undersøgelsesmuligheder og udstyr på hospitalet, så det er en fordel for

kunderne, at dyrlægepraksis'en har forbindelse til et dyrehospital. Resten af tiden arbejder han for Pet-Vet. Der er i dag ikke et problem for **Part A** at overholde grænsen på 25 km, for mange af selskabets kunder bor langt fra Tørring. **Part A** har hele tiden, også i starten af ansættelsen, overholdt grænsen på 25 km undtagen på vagterne. Der var ikke så meget at lave i starten. Da han købte digitalt røntgenudstyr, blev der meget at lave i Pet-Vet. Det er korrekt, at udstyret blev annonceret i forbindelse med åbningen af Pet-Vet. Alle selskabets dyrlæger er ansat på Dyrlægeforeningens standardansættelsesbreve. **Part A** fik et længere opsigelsesvarsel end efter funktionærloven, fordi der var tale om et nystartet firma. Det havde ikke noget at gøre med, at vidnet i 2005 og første halvdel af 2006 ikke var færdiguddannet dyrlæge. Da **Part A** har arbejdsopgaver vest for Tørring, har det efter vidnets opfattelse ikke været nødvendigt for **Part A** at sige op på grund af konkurrenceklausulen. **Vidne 4** fratrådte i begyndelsen af 2008. **Person 3** tiltrådte i februar 2007, og hun er stadig ansat, men er nu på barsel. **Person 13** er også stadig ansat. **Person 14 (P14)** startede 1. august 2008. Det er rigtigt, at han forklarede i byretten, at **Part A** er en kendt hestedyrlæge. Han kan ikke huske navnene på hesteejerne i forbindelse med **Part A's** ansættelsesforhold. Han har ikke blandet sig i, hvor længe de andre ansættelsesforhold har været, eller om de nu er ophørt. De har ikke talt om, hvorvidt disse ansættelsesforhold skulle overgå til Pet-Vet. Stutteri Bækgaard ringer også til vidnet og bestiller dyrlægetjenester. I forbindelse med ansættelsen af **Part A** talte de ikke om, hvad de skulle gøre, hvis nogle af **Part A's** gamle kunder henvendte sig de første måneder. Han ved at nogle af de gamle kunder rent faktisk henvendte sig i denne periode. **Part A**

var imidlertid meget opsat på ikke at komme i strid med konkurrenceklausulen og ville ikke betjene de gamle kunder. Vidnet ville gerne have reklameret med Pet-Vets formåen i området, men det kunne han ikke gøre i starten, fordi :

Part A havde et problem. Han havde spurgt sin advokat, om **Part A** måtte praktisere som dyrlæge, hvis han blev ansat, og advokaten sagde, at det ikke var et problem.

Vidne 14 har forklaret, at han ejer Ponygården, hvortil der er knyttet en rideskole. Ponygården ligger i Stensballe tæt ved Horsens. Han kender **Part A** fra tiden i interessentskabet. **Person 1** har også været på Ponygården. Ponygården, hvor der er omkring 30 heste/ponyer, har jævnligt besøg af en dyrlæge. Nogle måneder er det 2-3 gange om måneden, og andre måneder er der ikke dyrlægebesøg. Omkring 1. oktober 2005 læste han i lokalavisen, at **Part A** forlod interessentskabet. I en periode anvendte Ponygården både Tvingstrup-dyrlægerne og **Part A** fra Pet-Vet. Han overvejede hver gang hvilken dyrlæge, der var bedst til opgaven og skiftede mellem dyrlægerne. **Person 1** har bl.a. foretaget en insemination. I december 2005 var det dyrlægen **Vidne 4** fra Pet-Vet, der vaccinerede en hest. Der har også været en dyrlæge, der hedder **Person 3** fra Pet-Vet. **Part A** har været på Ponygården en gang i efteråret 2006, hvor der akut var behov for dyrlægeassistance til en hest, der havde kolik. På det tidspunkt anvendte Ponygården hovedsageligt Pet-Vet. Hesten tilhørende **Person 15** har stået på Stensballegård. Den har ikke været opstaldet hos ham, og han kender ikke noget til den vaccination, der fremgår af bilaget.

Vidne 15 har forklaret, at hun siden 1991 har ejet Stutteri Bækgaarden, der har islandske heste. Stutteriet ligger

ca. 10 km syd for Skanderborg. Stutteriet har anvendt Tvingstrup dyrlægerne, og det var fortrinsvis **Part A**, der kom på stutteriet. Stutteriet sælger heste, og ved hvert salg skal der foretages en undersøgelse af hesten. P.t. er dyrlægeudgiften på omkring 85.000 kr. om året. Stutteriet har haft besøg af vagtdyrlæger, og man har anvendt **Person 1** til inseminationsopgaver. Da **Part A** forlod interessentskabet, spurgte hun **Part A**, om de kunne fortsætte samarbejdet, for hun ønskede fortsat at bruge **Part A**. **Part A** sagde, at stutteriet var nødt til at ansætte ham. Han fortalte ikke, hvorfor stutteriet var nødt til at ansætte ham. **Part A** blev ansat, og månedslønnen blev fastsat ud fra et gennemsnit af den årlige dyrlægeudgift, og hun vil skønne, at det drejede sig om ca. 7.000 kr. om måneden. Revisoren udfærdigede en lønseddel hver måned. Ansættelsen varede nok omkring ½ års tid, indtil Pet-Vet-dyrlægerne kom til at fungere. Siden den tid har stutteriet anvendt Pet-Vets dyrlæger, og **Part A's** ansættelsesforhold ophørte. Man kan ringe både direkte til Pet-Vet eller til den enkelte dyrlæge, ligesom man kunne hos Tvingstrup-dyrlægerne. Stutteriet har haft besøg af dyrlægerne **P14**, **Person 3**, **Person 13** og **Vidne 2** samt **Part A** på en nattevagt, hvor en hest havde kolik. **Part A** kom mere på stutteriet i starten end i den sidste tid. Nu er det mest **Person 13** og **Person 3**, der kommer.

Vidne 11 har forklaret, at han beskæftiger sig med undervisning og ridetræning, og han sælger også jævnligt heste. Han købte sit landsted ved **By 2** for godt 10 år siden, og undervisningen startede for omkring 5 år siden. Han har knap 30 heste til avl og undervisning. For indtil et år siden havde han også heste opstaldet. Han har anvendt **Part A** som dyrlæge. Han husker ikke, hvornår :

Part A første gang kom hos ham. Han har ikke kun anvendt en bestemt dyrlæge, for i tilfælde af kolik bruger han den dyrlæge, der kan komme hurtigst muligt. Ved handelsundersøgelser har køberen mulighed for at pege på en bestemt dyrlæge. Han ved ikke, hvad hans årlige dyrlægeudgift er, måske 30.000 kr. Han tager sig ikke selv af regnskaberne. Der kan gå måneder, hvor der ikke er behov for dyrlægebesøg. De sidste 3 måneder har der nok været et par besøg. Han fik ikke at vide, at Part A holdt op hos Tvingstrup Dyrlægerne pr. 1. oktober 2005. Hans mor ringede en dag om en kolikhest, og moderen fik da at vide, at Part A ikke var der længere. Part A har siden 1. oktober 2005 været hos ham fra Pet-Vet, men han kan ikke sige, hvor mange gange det drejer sig om. Part A har været på besøg i forbindelse med handelsundersøgelser, kolik, røntgen og vaccinationer. Han er tit ude at rejse, så derfor kan han ikke svare på, hvor mange gange det drejer sig om. En kvindelig dyrlæge fra Pet-Vet, muligvis Person 3, har været hos ham flere gange. Hans kæreste har været meget glad for Vidne 4 som dyrlæge. Sidste gang, Part A har været hos ham, var i forbindelse med en hestehandel, hvor køberen ønskede undersøgelsen foretaget af Part A. Det er nok et par måneder siden, Part A har været hos ham på et almindeligt dyrlægebesøg.

Vidne 16 har forklaret, at han siden 2002 har været dyrlæge på Ansager Dyrehospital, som han er medejer af. Dyrehospitalet foretager alle former for operationer og medicinsk behandling af dyr efter henvisning fra praktiserende dyrlæger. Han har kendt Part A fra tiden i interessentskabet og hos Pet-Vet. Han har i anledning af vidneindkaldelsen fundet 10-15 journaler frem fra 2006 og 2007, hvor det er Part A, der har henvist dyr til hospitalet.

Det drejer sig nærmere om heste tilhørende Person 16 fra Skanderborg den 31. oktober 2006, Person 17 (Stald 2) i Skanderborg den 25. december 2006, Person 18 fra Skanderborg 20. maj 2006, Person 19 i Bredsten 7. juli 2006, Person 20 fra Horsens den 13. august 2006, Person 21 fra Horsens den 1. februar 2007, Person 22 fra Give den 30. april 2007, Stald Vidne 11, By 2, den 8. juni 2007 og Person 23 fra Tørring den 27. juli 2007. Navnet på den henvisende dyrlæge fremgår af journalerne af hensyn til tilbagemeldingen. På nogle af journalerne står der som henvisende dyrlæge Pet-Vet og på andre Part A, men det kan godt være på Pet-Vets vegne. Man tilstræber at melde tilbage til en navngiven dyrlæge. Dyrehospitalet har også modtaget henvisninger fra andre dyrlæger hos Pet-Vet. Han kan ikke ud af journalerne se, hvor hesten var opstaldet ved henvisningen. Af hensyn til fakturering har man ejernes adresser. Part A's henvisninger drejer sig primært om akutte koliktilfælde.

Landsrettens begrundelse og resultat:

Vedrørende konkurrenceklausulen:

Det kan på grundlag af landinspektørridset af 5. november 2008 lægges til grund, at Pet-Vets dyrlægepraksis er beliggende inden for en radius af 25 km fra interessentskabets dyrlægepraksis.

I forbindelse med at Part A ønskede at udtræde af interessentskabet, forhandlede han med sine medinteressenter om overtagelse af nogle bestemte hestekunder. Forhandlingerne endte med, at Part A ikke fik lov til at overtage disse kunder. Part A's advokat meddelte herefter in-

teressentskabets advokat, at [Part A] ville tage ansættelse i en dyrlægepraksis, idet konkurrenceklausulen ikke omfattede ansættelse. Interessentskabets advokat gjorde i den forbindelse [Part A's] advokat opmærksom på, at interessentskabet ikke ville se passivt til, hvis [Part A] forsøgte at skabe en formel konstruktion som dyrlægeassistent.

[Part A] havde i interessentskabskontrakten påtaget sig efter afståelsen af sin andel ikke at udøve eller være interesseret i privat praksis indenfor en radius af 25 km fra interessentskabets praksis, ligesom han også havde påtaget sig nogle begrænsninger med hensyn til kunder udenfor dette område.

[Vidne 13] har forklaret om baggrunden for nødvendigheden af konkurrenceklausuler i dyrlægebranchen.

Efter ordlyden af kontraktens § 22 omfatter konkurrenceklausulen ikke et forbud mod ansættelse som dyrlægeassistent inden for en radius af 25 km.

Landsretten anser det imidlertid for en klar forudsætning for de tilbageværende interessenter for deres betaling af den udtrædende interessents andel af interessentskabets goodwill, at den udtrædende ikke fortsætter sit virke i nærheden af den gamle dyrlægepraksis, idet det på grund af kunderelationerne må forventes, at den udtrædende dyrlæges kunder fortsat vil anvende den udtrædende dyrlæge.

Umiddelbart efter sin udtræden startede [Part A] som ansat dyrlæge i et nystartet firma, der som følge heraf

skulle opbygge en kundekreds. Det fremgår af [Part A's] ansættelsesbrev, som blev godkendt af Den Danske Dyrlægeforening, at han skulle have en månedsløn på 35.000 kr. for 37 timers arbejdsuge. [Part A] blev imidlertid fra starten timeaflønt, og han oppebar de første måneder kun en beskedne løn. [Part A] supplerede derfor i starten lønindtægten med ansættelse hos nogle af interessentskabets kunder, bl.a. [Vidne 15]. [Part A] har forklaret, at han var meget omhyggelig med ikke at betjene de tidligere kunder inden for en radius af 25 km, og han har i landsretten forklaret, at han kun har betjent akut syge dyr inden for radius på vagter. [Part A] har vedrørende kunder uden for radius forklaret, at han ikke havde kendskab til interessentskabets omsætning med disse kunder, og at han gik ud fra, at omsætningen med disse kunder var så lille, at han ikke overtrådte kontrakten ved at udføre arbejde for disse kunder.

Under hensyn til, at formålet med en konkurrenceklausul i et dyrlægeinteressentskab er beskyttelse af de tilbageværende interessenters interesse efter betaling af good-will til den udtrædende dyrlæge, må konkurrenceklausulen i § 22 derfor fortolkes som også omfattende dyrlægevirkksomhed som ansat dyrlæge i en praksis inden for den aftalte radius i hvert fald når der - som i det foreliggende tilfælde - var tale om en nystartet praksis, hvor [Part A] ikke kunne komme til at betjene den nye arbejdsgivers "gamle" kunder. Hertil kommer det usædvanlige forhold, at [Part A's] arbejdsgiver var et nyt anpartsselskab, der var blevet stiftet af en dyrlægestuderende, der boede i København, og som først skulle afslutte sit studium den følgende sommer, og at [Part A] i starten var den eneste ansatte dyrlæge i anpartsselskabet. Landsretten har endvidere også lagt vægt på

Part A's bekendtgørelse i en lokalavis om sin udtræden af interessentskabet og ansættelse som vikar i dyreklinikken Pet-Vet i Tørring.

Det bemærkes endelig, at det ikke af den korrespondance, der var mellem advokaterne i forbindelse med Part A's udtræden af interessentskabet og ansættelse hos Pet-Vet kan anses for accepteret af appellanterne, at Part A tog ansættelse som dyrlæge.

Efter bevisførelsen har interessentskabet godtgjort, at Part A efter sin fratræden har udført arbejde for interessentskabets kunder, bl.a. Vidne 15, inden for en radius af 25 km, ligesom det også er godtgjort, at Part A har udført arbejde for større kunder, bl.a. Vidne 11, uden for området, og dermed at Part A har overtrådt konkurrenceklausulen. Den omstændighed, at arbejdet kan være udført under vagter, og at Part A ikke havde kendskab til interessentskabets omsætning med kunderne uden for området, kan ikke føre til et andet resultat.

Som anført af byretten er der ikke grundlag for at tilside-sætte konkurrenceklausulen i sin helhed efter aftalelovens § 36 eller § 38. Det tiltrædes endvidere, at dens geografiske udstrækning på 25 km henset til karakteren af interessentskabets dyrlægepraksis ikke er urimelig. Endelig tiltrædes det, at en tidsmæssig udstrækning på 15 år ikke er rimelig. Henset til aftalens karakter finder landsretten, at en tidsmæssig udstrækning på 10 år må anses for rimelig.

Som følge af det ovenfor anførte tager landsretten herefter interessentskabets påstand i delvist til følge og interessentskabet frifindes for Part A's principale anerken-

delsespåstand om konkurrenceklausulens ugyldighed, og den subsidiære anerkendelsespåstand tages til følge som anført nedenfor.

Vedrørende betalingspåstandene:

Som anført ovenfor er det godtgjort, at **Part A** efter sin fratræden har udført arbejde for tidligere kunder inden for en radius af 25 km fra interessentskabets praksis, ligesom **Part A** også har udført arbejde i strid med kontrakten for kunder uden for denne afstand. Som sagen er oplyst for landsretten, har landsretten ikke mulighed for at vurdere, om interessentskabet ikke under alle omstændigheder ved **Part A's** fratræden ville have haft en ikke ubetydelig omsætningsnedgang på hesteområdet. På denne baggrund fastsættes det beløb, som **Part A** skal tilbagebetale for modtaget goodwill skønsmæssigt til 100.000 kr.

Da det er fastslået, at **Part A** ved sin ansættelse i Pet-Vet ApS har overtrådt den gyldige konkurrenceklausul, skal han betale en bod, og da det bodsbeløb, der er fastsat i kontrakten må anses for rimeligt, tages interessentskabets påstand 3 til følge.

Parterne er enige om opgørelsen af beløbet på 392.562 kr., som interessentskabet har tilbageholdt.

Vedrørende goodwillbeløbet på godt 230.000 kr. tiltrædes det af de af byretten anførte grunde, at **Part A** ikke kan kræve, at der skal ses bort fra frasalgsbeløbet.

I forbindelse med en anden interessents udtræden kort tid før **Part A's** udtræden blev det ved goodwillberegning-

gen lagt til grund, at en indehaver arbejdede mere end en ansat dyrlæge, og begrebet "fuldtidsdyrlæger" blev derfor anvendt i stedet for dyrlægeantallet. Da der ikke er oplyst omstændigheder som kan bevirke, at opgørelsen af goodwill 9 måneder senere skulle ske på en anden måde, lægger landsretten interessentskabets opgørelse til grund. Interessentskabet skal herefter betale det anerkendte beløb på 392.562 kr. med fradrag af 200.000 kr. eller 192.562 kr. til **Part A**. Det fremgår af interessentskabskontrakten, at beløbet forfaldt på udtrædelsestidspunktet, og **Part A's** forrentningspåstand tages herefter til følge.

Interessentskabet må betragtes som den vindende part, idet parternes tvist hovedsageligt har drejet sig om konkurrenceklausulens gyldighed og overtrædelse af konkurrenceklausulen. **Part A** skal derfor betale sagsomkostninger for begge retter til interessentskabet med i alt 115.000 kr. Beløbet omfatter delvist retsafgifterne, udgifterne til vidneførsel, udgift til landinspektør samt materialesamling og et beløb til dækning af advokatudgifter. De sidstnævnte beløb er eksklusive moms. Landsretten har lagt vægt på sagens udfald og omfang.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Indstævnte, **Part A**, forbydes at virke som ansat dyrlæge hos Pet-Vet.dk ApS, CVR nr. 28 89 20 20 v/ **Vidne 2**, Viborgvej 42, 7160 Tørring, i 10 år fra den 1. oktober 2005 og derfra betjene kunder indenfor et område af 25 km fra appellants adresser på Gl. Århusvej 18, Tvingstrup, 8700 Horsens og Sundvej 34 B, Horsens.

Byrettens dom vedrørende indstævntes selvstændige anerken-

delsespåstand stadfæstes med den ændring, at appellanten, Tvingstrup-Søvind Dyrlægerne I/S skal anerkende, at konkurrenceklausulen begrænses til at gælde i 10 år fra den 1. oktober 2005.

Appellanten skal til indstævnte betale 192.562 kr. med rente fra den 1. oktober 2005.

Part A skal betale sagens omkostninger for begge retter til appellanten med 115.000 kr.

De idømte beløb skal betales inden 14 dage.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.

Sigrid Ballund

Eva Staal

Jonas Tei

(kst.)